

J E L E N K Ö R.

43. szám

Pest, szombat majus 30kán

1835.

F o g l a l a t : Magyar- és Erdélyország (majus 25iki orsz. ülések; kinevezések; versenyi billikomok 's különféle.) Ausztria (tisztváltások a' hadseregénél.) Anglia (tory hírlapok alacsonyysága 's a' Globe felelete; vargák udvarlása a' királynénál; Mulgrave fogadtatása Irlandban; stroudi választók gyűlése; parlamenti indítványok és egyveleg.) Franciaország (d'Aragon indítványa; a' nagypolitikai pör a' nyilvános vélemény törvényszéke előtt.) Spanyolország (la Rosa lemondása oka, 's újabb hírek.) Belgium (a' belga kamarák 1834re föloszlatva.) Amerika. Németország. Törökország.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony majus 26. Miután a' RR. maj. 20kán a' legelői tárgyat a' kir. leírás szerint általában elfogadván, annak részletes megállapítása iránt újra kerületi üléseket tartottak, ezek befejeztével majus 25ikén a' tárgyat ismét országos tanácskozás alá vevék 's csakugyan a' kir. válasz szerint határozzák el. Ehözképest a' rendes esetekben legelő-elkülönzéskor egy jobbágyi telekre legkisebb mennyiségül (minimum) 4, legnagyobbul (maximum) pedig 22 hold, és így e' két határ közt a' többi, helyzet-minőség - esegyéb körülményekhez képest, állapították meg, hozzá téven, hogy a' hol rendkívül bőséges a' legelő, ott urbéri uton egy telek után 22 holdnál több is járulhat, a' nélkül, hogy e' fölöslegre további maximum határozatnék. A' hol pedig igen szűk a' legelő, a' földesuri jus sértetlensége mellett, csak ott zárathatik ki a' földes ur a' legelői részletéből: hol a' legelő használatáról vagy az urbér behozatalakor lemondott, vagy későbbi szabályozat (regulatio) által kirekesztetett, vagy szerződések következtében attól önkényleg elállott; nem különben hol a' földesurnak az urbérin kívül semmi birtoka nincs, a' legelő jusával nem élt, és „egyszermind“ a' legelő olly csekély, hogy a' jobbágyok vonó marháinak sem ad elegendő élelmet. — Mig a' RRnél ez országos ülés tartott, a' fő RR. a' közelebb hozzájuk általküldött 3 uj fölírás javaslatát vették tanácskozásba. Az elsőt ezen fölírások közül t. i. „az előleges sérelmekre válaszsürgetőt“ csekély stylistikai változtatással elfogadják; a' másik, mellyben a' fölség az erdélyi országgyűlés ujjlag összehívására kéretnék, mivel azon okból támogatták, hogy Erdélynek Magyarországgal az előleges tárgyakban fölterjesztett szoros összekapcsoltatása iránt előbb az erdélyi országgyűlést szükség meghallgatni, ez oknak czélszerűbb módosítása miatt a' fölírás javaslat több változást szenved; a' 3dik végre, melly „a' Magyarországot illető irományokban az Vik Ferdinand“ nevezést illeti, félre vetetett.

Ő cs. kir. fölsége a' sz. István-rend kancellárjához gr. Reviczkyhez majus 18k. intézett kabinet irata szerint, b. Szepesy Ignác pécisi püspököt, a' pécsi lyceum-alapítás miatt, érenyeinek és érdemeinek kegyes elismerése 's méltató

emlékjeül a' magy. kir. szent Istvánrend közepkeresztjével méltóztatott megajándékozni.

Ő cs. kir. apostoli fölsége april 24kén költ 's a' m. kir. udv. Kancelláriához intézett legfensőbb határozata szerint: Teschmayer József nagyczenki, Mogyorósy Mátyás szentjánosi, Hackstock Mátyás köhalmi, Barbély György csornai és Moor Ferencz lebényi plebánusokat a' győri káptalan tiszteletbeli kánonokivá kinevezni; — majus 1sőjéről költ legmagasb végzete szerint: az erdélyi országos számvevőség nyugalmazott szám-tanácsnokát Cseke Józsefet, nyugpénzéhez adott száz pengő fr. díjtoldalékon kívül, kir. tanácsnoki czimzettel fölruházni; végre a' magy. k. udv. Kancelláriához majus 7k. intézett határozata szerint Agich András nyugalmazott alkapitányt, díj-elengedéssel, magyar nemességre méltóztatott emelni.

Az ő cs. kir. felsége mostani Uralkodónk által az idei pesti löversenyre legkegyelmesebben ajánlott igen ékes Királyi billikom illy felirással: A' magyar lötenyésztes előmozdítására MDCCCXXXV; valamint az idei Károlyi-Széchenyi billikom is 100 aranyat ér, illy felirással: Bátor okosságban, 's bátorságodban okos légy. Vörösmarty; — és az Asszonyások billikoma, 150 arany értékű, illy felirással: Merj 's indulj, heverőt nem pártol semmi szerencse. Vörösmarty; — elkészülvén, a' pesti Nemzeti Casinóban vannak kitéve megtekinthetés végett.

Emlékeztetjük Olvasóinkat, hogy az idei pesti díjversenyek jövő junius 2kán veszik kezdetüket. Az állattenyésztő Társaság köz-gyűlése junius 8kán, a' Nemz. Casinóé pedig 7kén fog tartatni. Az állattenyésztő Társaságnak ez iránti bővebb tudósítása, a' Jelenkor idei 27ik és 30ik számban látható. — A' majus 31kére jelentve volt Ivadékverseny elmarad, minthogy egyik fél bánatot fizet.

Különféle. Kőrösi Csoma felől az Ausland f. eszt. april 10ki számában következőt olvashatni: „Kőrösi Csomanak régen várt tibeti nyelv szótára végre megérkezett Angliába. A' munka a' baptistai missio sajtóján Calcuttában az indiai kormány költségein igen pompásan van nyomtatva. Az előbeszédben elmondja Csoma: mikép neki eleinte szándéka sem volt a' tibeti nyelvet tanulni, de mivel a' Gondviselés Tibetbe vezérlette 's a' munkához fogott azon bizodalomban, hogy talán ez által is közelebb juthat egyetlen cél-

jához, a magyar nyelv eredete fölfedezéséhez, fardo-
dozása 's vizsgálódása sikere az: hogy a tibeti nyelv
teljesen indiai eredetű. Azon roppant munkák, mel-
lyek tibeti nyelven a tudományosság sokféle ágaiban
írják, nem egyebek, mint pontos fordításai azon san-
scrit munkáknak, melyek Bengálból, Mangadhaból,
közép-Indiából, Kaschmírból és Nepalból a 7ik szá-
zad óta (Kriszt. szül. után) hozattak. Ezen munkák
nagy része jobbadán tibeti fordítás után van fordítva
mongol, mantsu és chinai nyelvekre 's chinai Tatar-
országban a tibeti nyelv épen úgy vált a tudósak
nyelvévé, mint Európában a diák. — A budai jól-
tevő asszonyegyesület céljai előmozdítására a f. eszt.
első negyedében következő segédadakozások tétettek:
Majthényi-Beniczky assz. 25 fr., Vörös-Hiemer assz.
40 fr. pengőt; Eötvös-Lilien b. assz. 1 mázsa lisztet,
és 1 m. olajat; Forray-Brunsvik b. assz. 69 font sza-
lonnát, 40 font zsiradékot, füstölt húst és sódarokat;
Effenrth István végintézetében hagyott 10 r. frtot, Wieser
Ferd. óbudai gyógyszerész ur orvosszereket 61 frt.
és 51 pengő kr. értékben; Boskovics 5 v. frtot; Pu-
kyné assz. a Puky magyar Statistikájából 10 példányt,
és Brunner János az általa kiadott egyházi böjti-be-
szédekből 100 példányt küldöttek az intézet céljára.
Paufenberger ur a budai Rudasfürdő hasznóbérlője az
egyesület által ajánlandó szegény betegeknek a fürdő
használatát ingyen. A budai császárfürdői persely-
ből 20 fr. 48 kr. v. került. — Szepesben Kis-Lom-
nicz helységet egy hét alatt háromszor érte tűzve-
szély, u. m. majus 13. 18. és 20ikán, mely által az
egész népes falu, 8 házat és 2 malmot kivéven tűz-
martalék lett mind a két, kath. és evang. egyházzai,
papiakkal és iskolával együtt. Egy öreg asszony 's egy
gyermek életét is veszté. A szomszéd Podolin (Pud-
lein) város polgársága és tanuló-ifjusága (Podolinban
a kegyes iskolai szerzeté a gymnasium), jelesen ki-
tüntettek magokat mind az oltásban mind a segede-
lem-nyújtásban. — A cs. kir. egyet. udv. Kamara mártz.
30ki határozata szerint Eckel János pancsovai lakos
ácsállásnak 5 esztendeig tartó kizáró privilegiumot
adott „szélmalom-javítási találmányára“, mely ál-
tal a szárnycsapok vasból készítettén a szélpóz-
nákkal együtt a vitorla-lapja, következőleg a szár-
nyakat mozgásba hozó erő, mind a mellett, hogy
a szárnyak előbbi hosszúsága megmarad, tetemesen
öregbül. — Zsigárdon (Pozsony vmegyében) april. 20ikán
tűz támadván, az akkor dühösködött rettentő szélben
néhány perc alatt 47 lakház égett hamuvá. — A
hazánkbeli izraélita községek részéről bold. I. Ferencz
király ő felségeért tartott egyházi gyásztisztelkedések
között nevezetes marad a nagykállói (Szabolcsban),
hol ez alkalommal az ájtatoskodó izraélitasághoz ma-
gyar egyházi beszéd is mondatott; Dunántul azonban
a bold. Felsőszék születésnapját tavaly már több izraélita
felekezet magyar könyörgéssel is ünneplette.

AUSZTRIA.

Ő cs. kir. felsége, Antal főhg. elhunytával a
Hoch- és Deutschmeister-sorezred megürült tulajdo-
nosságát a németrend új nagymesterére Estei Miksa
József főhg. átruházni, a 2ik pattantyú-ezred tu-
lajdonosává pedig Bieherstein Ferencz gen. őrnagyot
méltóztatott kinevezni. Ezenkívül a cs. kir. had-
seregnél következő új változások történtek: Paum-

garten János b. altábornagy a 21 sz. gr. Gyulay Al-
bert sorezrednek; — Augustin Vincze b. gen. őrnagy
pedig a 3ik pattantyú-ezrednek lett tulajdonosa. Ber-
tolletti Antal b. altábornagy és Tyrolban katonai
kormányzó, a felső- és alsó ausztriai és salzburgi
katonai kormányzó oldala mellé rendeltetett, 's dijelen-
gedés mellett val. cs. kir. titkos tanácsnokká nevez-
tetett. Berger János b. altábornagy a haditanácshoz szol-
gálatra illesztve megtartja hivatalát mint katonai kor-
mányzó Tyrolban. Trapp Werner b. altábornagy és osz-
tálynok katonai kormányzónak megy Troppauba. Odga
József altábornagy és osztálynok az udv. haditanácshoz al-
kalmaztatott. Duca Serbelloni Ferdinand és Villata Fe-
rencz gen. őrnagyok altábornagyokká lettek; gen.
őrnagyokká pedig a következő ezredek: Haugwitz
Norbert b., Bianchi b. 63 sz. sorezredtől; Blagoevich
Imre b. a szluini 4 sz. határori sorezredtől; Alexich
János a sz. györgyi 6 sz. határori sorezredtől; Seidel
Fridrik a bródi 7 sz. határori sorezredtől; Hauer Frid-
rik b. a tábornok-kartól; Schlik Ferencz gr. a
Württemberg-huszároktól; Vocher Gusztáv a Hohen-
lohe-Langenburg 17 sz. sorezredtől; Csollich Albert
a 9 sz. pétervárad határori sorezredtől, és Münzer
József a 10 sz. Mazzuchelli sorezredtől. Ezredeké
köv. alezredek: Balarini Károly az 1 sz. János főhg.
drag. ezrednél; Appel József az 52 sz. Ferencz-Ká-
roly főhg. sorezredétől a csajkász-zászlóaljhoz mint
parancsnok; — őrnagyságbul alezredességre léptek:
Schurter József, az 53 sz. Radossewich sorezrednél;
Simbschen Ferd. b. az 1 sz. János főhg. drag. ezred-
nél; és Hiller József b. a csajkász-zászlóaljnál; —
kapitányságbul őrnagyságra: Jung Károly a 42 sz.
Wellington sorezrednél; Himes József a 31 sz. Lei-
ningen sorezrednél; Abondi János a 37 sz. Mariássy
sorezrednél; Stipsics József b., János főhg. drag.
ezrednél; Grundemann Fülöp gr. a 32 sz. Estei Fe-
rencz Ferd. főhg. sorezredtől a 19 sz. Hessen-Homburg
sorezredhez; Salis-Soglio Ulyssz b., Hessen-Homburg
sorezredtől Estei Ferd. sorezredhez; Gramont Ferencz
b. a gradiskai határori ezredtől az oláh illyr határori
ezredhez; Müllmayer János Olmützből a budai vár-
őrségi patt.-kerülethez, és Susz Lőrincz a szekerezők-
nél. Roth Károly mint alezredes parancsnoka lett az
oláh-illyr határori ezrednek. Schmidt Antal alezredes
a szekeres katonaság parancsnoka mellé rendeltetett.
Meerveldt Miksa gr. őrnagy a császár-huszároknál
és várparancsnoki segéd Mainzban, szinte segédképen
a csehországi gen. parancsnoksághoz rendeltetett;
hasznón Susan János őrnagy a slavoniai gen. parancs-
noksághoz. Kalteis János, b. Mariássy 37 sz. sorez-
redbeli őrnagy parancsnoka lett a Csek gránátos zászló-
aljnak. Henner József őrnagy a budai patt. kerület pa-
rancsnokságából a záraihoz rendelteték. Nyugalmaztat-
tak: ezredes Franco Konrád, Ferencz Károly főhg. sor-
ezredtől gen. őrnagyi címzettel és díjtoldalékkal, al-
ezredes Ritter Ferencz a szekeres testületől; őrnagy
Müller József a lemergi várőrségi patt. kerület parancs-
noka alezredes címzettel és nyugpénzzel; Unkelhäuser
János a Hoch- és Deutschmeister sorezredtől; Schmeltl
József, Ferencz Ferd. főhg. sorezredtől, és Raniszav-
lievich Gergely a szentgyörgyi határori sorezredtől; —
kapitány Brandeisky Ferencz a 2ik patt. ezredtől
őrnagyi címzettel és nyugpénzzel; Kaupert Fridrik a

8 sz. Lajos főhg. sereztől és Rothmund Mátyás a' 44 sz. Albrecht főhg. sereztől, mindnyájan őrnagyi czimzettel és díjtoldalekkel; végre Seldern Ferencz b. az 1 sz. császári könnyűlovagoktól őrnagyi czimzettel. Külföldet 's azok viselhetésire legfensőbb engedelmet nyertek: Narboni János Mária altábornagy a' pápai Krisztus-rendet; továbbá Hesz Henrik gen. őrnagy a' pápai sz. nagy Gergelyrend közép- és Baumann János a' 36 sz. Palombini sereztől ezredese, ugyanezen rend lovagkeresztjét.

ANGLIA.

Május 12kén az alsóház a' husvéti ünnepek után e' napon gyült ismét először össze, de ülésében semmi fontos tárgy nem fordult elő. Sir G. Grey, az új gyarmat-titkok jelenté, hogy Amherst lord maga lemondott canadai hivataláról (hova biztosul küldötte volt őt a' mult tory ministerium.) úgy szinte azt is, hogy a' nagypecsét iránt tett rendelkezéseket nem kell fenmaradóknak tekinteni. A' felső házban is volt e' napon ülés, de semmi érdekes tárgy nem vétetett elő. A' londoni tory lordmayor folyvást czivakodásban áll a' kültanács tagjaival, melynek nagyobb része reformer és radical. A' kültanács nem rég azt végezte, hogy az aldermanek (beltanácsnokok, senatorok) ülései nyilvánosak legyenek. Az aldermanek most e' végzést váratlanul 's minden tory remény ellenére, 8 szózattal 7 ellen maguk is elfogadták, a' lordmayor minden kitelhető ellenvetései daczára. A' lordmayornak más részről is sok baja van hivatalköre kiterjesztése miatt. A' zajos viták közben e' tárgy iránt már többször hirtelen fölcsatlakoztatá a' gyűlést, csak hogy ne végezhesen a' tanács. — Nem említettük eddig, mindazon sokféle alacsonyságot, melyeket a' Times a' liberalis párt ellen hordogtat fel. Nem elégülvén meg tudnillik a' Times, hogy a' radicalokat rontóknak, 's az egész angol alkotmányt feldulóknak kiáltozza Standard-Morning Post 's többi tory lap czimboráival egyetemben; sőt azt sem elégelevén, hogy a' whigekeket a' kormányra tehetleneknek lármázgatá, majd azzal ijeszté az angol nép mérsékeltébb 's nyugottabb részét, hogy a' whigekek és ministerek a' radicalokkal készülnek összezsúfolkozni, majd a' miatt vádolgaták 's üldözik a' whigekeket és ministereket, hogy a' radicalokkal nem egyesültenek a' kormányban; — mindezzel, mondjuk, nem elégedvén meg, még azon alacsonyságra is vete-mültek, hogy a' kialudt v. szendergő vallásgyűlölséget ügyekezének ujra fölingerleni, 's lobbantani. Mi végett e' böszült lapok a' katolikusok ellen kigyót békát kiáltozva minden ocsmányságot felhordottak, a' mivel a' catholicismust az angol nép előtt gyűlöletessé, 's rettentővé hitték tehetni. — Igazat, hamisat bután összezavarva, azt állították, hogy J. Russel lord katolikus lett, hogy a' pápa hatalmát Angliába ismét be akar-

ják hozni. 's t. illyest. E' rú alacsonyságokra méltóságosan megfelel egy cikkelyében a' Globe mondván: „Ha e' mostani fordulatnál (krisis) csak a' pártszellem vezérlene bennünket, örülnék a' vak babonáskodás azon dühös kitörésein, melyekkel ujságink hasábjai napoként telvék 's mocskolvák; örülnék a' vallásgyűlölségre szenvedélyes hivatkozásokon, melyly olly rég szunnyada 's elnémult már; mert meg vagyunk győződve, hogy e' láttatványok (Schaustellungen) hamar megrontandják azon öncsalódást, melyly sok mérsékelt 's helyes gondolkodású férfi szabadelmű rendszabályokat ígért 's várt Sir R. Peel kormányától a' belpolitikában. Csak igen is világosan mutatják ezek azoknak meg nem másult 's másulhatlan keserűségeket, kik hozzá tolakodtak, 's őt kényszerítették volna, hogy jobb meggyőződése ellenére is vakbuzgóságuknak szolgáljon. De ha e' mostani állapotot magasb szempontból nézzük, szükségképen szégyent és sajnos gerjeszt, hogy Anglia, melyly a' társas műveltség ösvényin már annyira haladt elő, a' vallásos lélekisméreti szabadságban még mindig olly igen hátra van, 's abban csak akaratlanul halad. Csak néhány nap előtt olvastunk a' Standardban fölszólítást az angol néphez: hogy ne becstelenítse magát meg a' külföld reformált egyházai színe előtt szolgálai engedés által a' pápaság eselszövényeinek! De mi azt mondjuk e' lapnak: Europa és Amerika széles téerein — néhány becsületes de tudatlan fanatikusok egyesületét mint p. o. a' pietistákét északi Németországban, 's a' momier-két Schweizban, — talán kivéve, nincs egyetlen egyház is, melyly utalattal ne lökne vissza minden közöséget azokkal, kik a' keresztyén félvilág hitvallását erkölcstelen és társaság-elleni bálványozásnak bélyegzik. Smidön az irlandi egyházat, melylyet hamisan tesznek egyenközűvé rokonsorsúvá az angol egyházzal, mint ugyanazon föltételeken nyugvót, védelmezni akarják, minden eszesnek hamar által kell látnia, hogy mig a' két egyház közűl a' gyöngébbik, a' másik által erőben nem öregbül, imez erősebbik is veszélyben forog, hogy szomszédjának ledölte által összezsúfolatik 's a' t.

Yorkshireben Morpeth lord, a' mostani irlandi statusitoknok, bizhatik megválasztatásához, (versenyháza Wortley ur, Wharnclyffe lord fia,) mert az írásbeli választás (poll) első napján Morpeth lordnak 6157 szózata volt, ellenfelének, Wortley urnak pedig csak 3619. — A' londoni vargák (Schuster) az idegen áruk és gyarmüvek bevitelle által lenyomott ipar-állapot következtében a' bristoli (leghiresebb) 's cliftoni vargák küldöttsége udvarlott a' királynénál, melyly alkalomkor egy tuczat pár bakancsot (topányt) 's cipét, úgy szinte egy pár papucsot a' király szá-

márá nyújtottak be neki, munkájok próbájaul. A' küldöttség nyájasan fogadtaték, 's a' királyné igen lebecsátkozólag mulatott velök udvarlásuk czéljáról. Ő fölsége igen csudálkozott azon, hogy az angol asszonyságok a' külföldön készült czipéket többre becsülik az angol czipéknél, holott a' külföldi asszonyságok meg az angol czipéket becsülik többre, minthogy ill-dékesbek 's minden tekintetben jelesbek. Mivel a' küldöttség főczélja volt az idegen czipék 's topánykák szaporábbodó bevitelét gátolni, biztosítá őket a' királyné, hogy minden kitelhetőt elkövetend a' britt gyártványoknak minden más idegen fölötti ajánlatára 's egyszersmind kifejezé, milly buzgónohajta, hogy a' bristoli és cliftoni, úgy szinte az egész országbeli vargák minél inkább boldoguljanak. — Leithben Murray ur a' skót lordügység 1141 választó közt 295 szótöbbséggel választatott meg ismét alsóházi taggá. — A' manchesteri választók, mihelyt megtudták, hogy John Russel lord Devonshireben meg nem választatott, azonnal ismét 500 f. sterlinget adtak össze új választatása költségeire.

Május 13án a' király St. Jameslakban, hová a' királynéval Windsorból érkezett nagy udvarlást tartott, mellyen valamennyi a' városban jelen volt minister 's kabinettag, úgy szinte a' diplomatai test nagy része megjelent. — Az alsóház husvétutáni első ülésében maj. 12én, Cobbett ur több indítványt jelentett, mellyek mind igen fontosak, t. i. 1.) július 2kán a' szegényi törvényeket javító alkotmányellenes törvény eltörlesztésére; 2.) jul. 9én, a' maláta-adó-eltörlésre; 3.) jul. 14én a' hirlapi bélyegár-eltörlésre, ha a' kincstári kanczellár addig az eziránt megígért törvényjavaslatot elő nem terjesztené. Végre 4.) jul. 16án azon indítványt szándéka tenni: vizsgáltassék meg, nem lehetne é valami illő kiegyenlítést 's megegyezést föltalálni a' nemzeti adósság dolgában 's a' hitel fentartásával 's megőrzésével így az ország legnagyobb súlyán könnyíteni? — Május 11én adott a' londoni kalmárok pénzváltók 's t. i. conservatív része Sir Robert Peelnek nagy lakomát, mellyen mintegy 400 vendég vett részt. Peelt nagy tapssal fogadák, 's ő hosszú beszédben mérsékre intette a' conservativeket, hogy nyugottan fogadják el a' reformbillt, melly később még védül szolgáland nekik, ha t. i. megváltozván a' körülmények, új javítások fognak szükségesek lenni. — O' Connell Daniel ur visszajött Londonba. Új helyzete fontos jelenései közzé tartozik, hogy a' szegényi törvények behozatása mellett nyilatkozott Irlandba, mit addig határozottan ellenzett.

Mulgrave lord az irlandi új alkirály maj. 11én tartá Dublinba ünnepélyes bemenetét. O' Connell maga arra intette már előbb a' népet: ipar-

kodnék Mulgrave urat ünnepélyesen fogadni. Ezen elfogadás 11én valóban meg is történt, 's olly fényesen, millyenben századok óta irlandi alkirály nem részesült. Kiszálltakor a' révparton a' lordot Leinster hg, Leitrim gróf 's Cloncurry lord megyei lordhelytartók fogadák többekkel a' szabadelmű párt férfai közül. Valamennyi czéh zászlóik 's lobogóikkal két mérföldnyire ment a' lord elibe. Az őrség külön ezredei két sorban voltak a' kastélytól Merrion-squareig fölállítva, számos kocsi, gyalog, lovas 's a' t. sereglett össze ellepven a' kingstowni utat, honnan a' lordnak jönie kellett. A' vasúton minden óranegyedben gőzkocsik érkeztek utasokkal tömve. 4 lovas kocsi csatlósokkal a' révfoknál várt, 's Mulgrave grófnét és Leinster hercegnőt vevé fel. A' menetet megindult a' város felé: egy csapat huszárság, a' kézművesek és czéhek zászlóik 's fölírásaikkal, számos gyülekezet bérlőkből zöld szalagokkal, sok whig-nemes, Mulgrave gróf löháton egyszerű kék frakban 's egy csillaggal mellén, 's mintegy 80 különféle fajú 's alaku kocsi, köztük több hangászkar, 's körülte czondra- és rongyfedte, de ujongó 's rivalgó népcsoport. Dublin utcáján, mellyeken a' menet keresztül jött, az ablakokat piperés öltözetű asszonyságok lepék el, zöld 's kék színű ékességekben diszelve. Mulgrave gróf mindenfelé barátságosan köszöngete 's majd az egész úton hajadon fővel maradt. A' zászlókon e' közönséges fölírások valának olvashatók: „O' Connell és Irland mindig!“ — „Testületi javítás!“ — „Titkos szavazás!“ — A' különben olly számos felírást: „Unio-felbontás!“ gondosan eltávoztaták. Csak két vagy három zászlón tünt az elő. Tudniillik sok régi zászlón a' felbontás szót szines papirossal ragasztották le, de a' menetet közben kerekedett pásztás-eső a' papiroost néhány zászlón leázttatá, 's így a' hordozók akarattja ellenére is előbűt a' gonosz szó. Az egész menetet minden intézetében világosan kimutatta: mi hatalmas befolyással bír O' Connell szava, még a' távollevő is, a' népre. Soha irlandi alkirály így még nem fogadtatott. Több zászlón olvasni lehet: „Mulgraveben bizunk!“ Midőn a' menet a' tud. egyetemi épület előtt elhaladt, egy csoport protestans tanuló ifjuság ácsorga ott 's gúnykaczajjal kiáltozá: „Semmi papismust!“ Dékánjuk rimánykodott: vonulnának vissza, de kevés kedyök volt. Végre köveket kezdének szórni mind a' két részről, 's mivel a' pórság fenyegető mozgásokat tön, visszavonultak a' tanulók az udvar róstélyai mögé, mire a' dékán az udvarajtót becsukattá. Három diadalkapu volt a' város előtt állítva, 's virágfüzerekkel ünnepélyesen diszesítve. A' legszébbik Maritimobaft volt, Cloncurry lord szép jószágán. Zászlók lobogának ezen olly fölírásokkal:

„Szabad nép!“ Nevelés az ifjúságnak, munka a férfiak, ótalom az aggságnak! „Igazság minden vallás iránt!“ A' kastélyban az alkirályt a' lord-bírák fogadják 's fölesketék. Több titkos tanácsos, püspök 's fő katonai és polgári hatóság volt jelen az ünneplésen, de a' tory aristokratia kimaradt. Őst. Beob. Majus 12én tartották a' stroudi választók gyűlést, mellyben Fox ezredes, az eddigi képviselő nyilványítá, hogy mihelyt értésére juttatja Russel lord választási megbukta Devonshireben, azonnal kész volt visszalépni érte, 's örvendő látja, mikép elismerik választóji azon tiszteletet, mellyben részesülnek, ha a' becsületes statusférfi lesz ezentul képviselőjök. Az ezredesnek egyhanguan köszönetet szavazott a' gyűlés hazafi tettéért. Midőn utána Russell lord föllépe, kábitó tetszéskiáltozással fogadá őt. Erre megjegyzé Russell l. hogy eleinte vonakodott ugyan elfogadni azon áldozatot, mellyet ajánlott barátja, de a' status közügye minden személyes tekintetet félretétete. Panaszokdék azután: mikép ragalmazák őt a' devonshirei választók előtt, 's ideje sem volt megczáfolni gúny-rágalmaikat. „Elvettetésem után, úgymond, Devonban, tanácsosnak tartám, sehol sem lépni föl, hol vagy ingatlan birtokom, vagy befolyásom van, 's holtán mondhatnák, hogy családomnak van némi befolyása. Arra főkéltem tehát el magamat, hogy csak szabad független férfiak választóteesteele lépjek, hol csak nyilványos karakternél fogva legyen befolyásom. Minthogy Stroud igazlelkűségét jól ismértem, azért hozzátok jövök, kérdezni benneteket: Biztok e bennem? Igen, vagy nem! Déli Devonban a' rút rágalmazások daczára is nyugottan mentem volna választásra, de tudtam, hogy elleneimből sokan, kik szívökben mellettem valának, voltak kényszerítve az ellenem szavazásra (halljuk! halljuk! Adj nekik titkos szavazást kiált egy harsány szó) Igen szemebetünő t. i. mikép a' devonshirei imént mult választás a' titkos szavazás hibeit, mint az Franciaországban és Amerikában is divatoz, tetemesen megszaportította. A' lapok ezt megújított buzgalommal kezdik pártolni, 's több városban mellyeken Russel lord Devonból visszatérve keresztül ment, küldöttségek udvarlottak neki, azon ohajtást kifejezve, térne a' titkos szavazás elvére. John Russel lord e' tekintetben nézetét nem mondotta még ki, ha valljon előbbi elvén tuladott e vagy nem: — Londoni lapok most magyarázzák meg: miért idegenkedett Stanley lord az irlandi egyházjavítástól annyira. Eddig tudnillik azt hitte mindenki: Stanley lord vallásosság 's meggyőződésből ellenzi az egyház javai elvételét; most azonban világosságra jött, hogy a' nemes lord atyjának, Derby grófnak pártfogási jognál fogva 13 — 15000 font sterlingnyi egyházjövedelem áll szabad rendelkezése alatt. 'S e' szép jövedelem Stanley családja tagjai között van felosztva. Ennyit pedig úgy hiszi Stanley lord a' légszebb ideáért sem áldozhatni fel. — Maj. 4én tartott Dublinban a' választási jogegyesület ismétülést, mellyben Lawless ur javaslá, hogy azon terv, mellynél fogvást az irlandi katolikus papság a' status költségin tartassék, noha e' tárgy nem az egyesület céljaihoz tartozik, de már egyszer szóba jött, határozottan rosztaltassék, 's félrevetettnek nyilványittassék. Az indítványt támogató O' Connell 's egyszersmind igen dicsérve emlékezett a' katolikus papságról. Ő a' följebbi tervet azon okból is gáncsolá, mert az kényszeríténé a' protestansokat olly egyház papjai tartására, mellynek tanjait (doctrináit) ők el nem ismerik. — O' Connell bajvivási ügyét Alvanley lorddal az alsóház elé szándékozik hozni. — Az alsóházban többek közt következő indítványok vannak jelentve: Hogy a' püspökök a' felsőház vitájiban csupán akkor vegyenek részt, de szavazás nélkül, mint a' törvénykezési ügyekben a' bírák, midőn egyházjavításról van szó, hogy a' házat, mihelyt kívántatik, tanácsukkal segíthessék. — Az indítványt Sir S. Whalley teszi. Hume hogy mindenalsóházi tag minden hétfőn 30 bérmentes (franco) levelet kaphasson postán; Cobbett indítványt jelentett, hogy a' parlamentek tartása öt évre szálíttassék 's az alsóház tagjai mentessenek föl azon kénytelenségtől, hogy valamely hivatal-elfogadás miatt újra kelljen választatniok. Portsmouthban szemes vigyázat van, 's rendkívüli rendszabályok tétettek az Alexandriából érkező hajókra, mivel hire futott, hogy hat angol hajó pamuttal megrakodva dögmirigyesen van utban Aegyptusból Anglia felé. — A' király megbizta Chantrey szobrászt, hogy Grey gróf és Sir R. Peel mellszobrait (Büsten) a' windsori karzat számára készítse el. — Maj. 9én a' kincstári kancellárnál számos küldöttség udvarla Westminsterből, megmutatni, az ablakadó minélelőbbi eltörlesztése szükségét. A' minister szives udvarisággal fogadá a' küldöttséget, 's azt felelte, hogy mivel Sir R. Peel a' volt kincstárnok nyilványítása szerint, a' jövedelem-fölösleg ez idén csak 250,000 ft st. leend; az ablakadó pedig 1,200,000 fontnyi, ő által nem látja: mikép lehessen e' nagy hiányt kipótlani. Inkább ajánlaná az üvegadó eltörlesztését, mi az országnak nagy hasznára válnék 's ez alkalommal a' küldöttségnek több britt üveggyár műveit is előmutatá. — A' Kentish Gazette maj. 12ről jelenti, hogy azon vidéken a' napszámosak sok rendtelenséget követtek el, kószáltokban a' békes parasztokat arra kényszeríték, hogy munkájikkal felhagyjanak, a' polgári hatóságokat fenyegették, pénzt zsaroltak ki, 's

azokat, kik nem engedtek nekik, rútu elzaklatták. Ezen garázdák a' szegényi törvények ellen zúdultak fel, 's héti fizetéseket sürgettek, mint az előbbi rendszernél szokásban volt, a' helyett, hogy a' dologházakba tértek volna. — E' zajgásban bünnös izgató része van a' Timesnak is, melly nagyon 's többször, gáncsolá a' szegényi törvényeket. —

OROSZORSZÁG.

Sz. pétervári hírek szerint april 17-ről a' czár megparancsolá, hogy az országi tanács azon rendelkezése, mellynél fogvást az ellenőrség által fölfedezett olly számadási különzések iránt, mellyek nem rugnak többre 25 rubelnél, minden nyomozás, és levelezés megtiltatik, a' tengerügy-igazgatás minden ágaira is terjesztessék ki. — Stockholm, Abo, Helsingfors és Reval közt gőzhajózási összekötést szándékoznak létesíteni, 's e' vállalatot részvényekre alapítani. Az arra megkivánt pénzalap 175,000 rubelre van határozva. Az éjszaki méh nevű hirlap szerint, Demidow P. fővadászmester egyikét a' legszebb gyémántoknak nem rég 500 ezer frankon vásárolta meg. E' Sency nevű drágakő történeteiről a' nevezett lapban Sembnizky ur, a' szent pétervári ásvány-tudóstársaság igazgatója, bőven értesít. A' gyémánt 53½ karatot nyom; holott nem rég egy 49 karat nehézségű gyémántot Alibasa 760 ezer frankon vett meg, Demidowé pedig, ámbár 4½ karattal nehezebb mint Alié, még is 260 ezer franknyival olcsóbb.

FRANCZIAORSZÁG.

A' Bon Sens szerint a' pairek összejövetekor majus 9én panaszkodott d' Aragon marq., hogy némelly társai naponként közlik az oppositioi lapok szerkesztőjével, mi történik a' tanácskozási teremben a' titkos ülések alatt 's esküt javasolmindegyik paír részéről az iránthogy e' tanácskozásokat titokban tartandják. Dubouchage támogatá d' Aragon indítványát mondván, hogy valóban botránkozató, mikép mindent dobra ütnek, a' mi ottan történt, mit csakugyan a' paíri méltóság tekintetéből is meg kellene gátlani. E' botránkoztatás azonban annyira nem a' hirlapíróknak tett közlésekben fekszik, hanem inkább azon hivatalos tudósításokban, mellyek a' tülleriákkal, 's mindenik ministerségi osztály részire történik. Sőt a' hirlapoknak tett közlések még dicséretesek azon tekintetben, hogy a' titkos tudósításoknak ellenmondani ügyekeznek, 's világot terjesztenek ottan, hol a' tett dolgok szenvedélyes sugallatások által előcsmányítottak. Ha megszűnnek a' közlések a' tülleriákkal, meg akkor az ellenzói lapokkal is bizonyosan. E' nyilatkozás után Aragon ur nem kívánta többé az esküt. — Genoude ur, a' Gazette de France igazgatója, pap-

pá szenteltetett, 's el is mondotta már első miséjét. — Igen szembetűnő a' közönség előtt, hogy a' majoratusok eltörlesztéséről szóló törvény, mellyet már mind a' két kamara rég elfogadott, a' király által elfogadva 's kihirdetve még sincs. A' törvény, mint tudjuk, a' követházból keletkezett, 's úgy hiszik, a' kabinet előtt igen demokratának látszik. — Az aprilisi vádlottak panaszt tettek egy a' főügyészhez bocsátott irományban, hogy a' számos kötetnyi vád csak hat nap előtt adatott nekik által 's így nem lehetett elég idejük a' mesterségesen rájuk tolt összeesküvés vádpontokra nézve igazolhatni magukat. — A' paírszék előtt folyó pör a' nyilvános véleményben sok ellenzőre talál nem csak Franciaországban, de másutt is, főkép Angliában. Ugyanis az angollapsereg valamennyi, bármi politikai színű is az, megbotránkozott e' törvénykezésmódon, 's azt határozottan kárhoztatja. A' Globe miután elégtelenségét kimondá azon zajmiatt, mellyre a' paírszék hibás viselete adott alkalmat, azt mondja, hogy ha csakugyan szükséges volt ezen embereket ítélet alá vonni, akkor a' pörnek egészen más bélyeggel kelle bírnia. 'S ha helyesen lett volna elkezdve az, úgy menete 's folyama is az lenne; azaz: ha bírják (az eskütszék) előtt állanának ezen vádlottak'svédelmezniök szabad volna magukat, akkor bizonyosan nyugottabb 's illőbb viseletűek is lennének. A' Courier szerint „a' párisi pör színészeti (drámai) érdeke naponként nő, míg fájdalomosan kitűnik, hogy ezen előzmények minden józan szabadság és személyes bátorság elveit mélyen sértik. Ha különös körülmények illy törvényszéket szükségessé tesznek, és semmi előzmények nincsenek, mellyek szerint bizton indulni lehetne, akkor a' hatalombírónak mindenek előtt főkötelessége, hogy igazságos legyen, 's e' mellett inkább kegyességre hajoljék. E' szabálytól azonban a' fenforgó esetben eltávoztak 's a' paírszék most, mint várni lehet, saját formáságiba 's tévedésibe van bonyolodva, fenakadva. Azon vádlottak kiüzésére, kik magukat rendetlenül viselték, a' paireknek természetesen igen derék példájok van Danton és társai pörében. Midőnt. Ezek viselete a' törvényszék iránt sértegető vala, Fouquier Tainville, és St. Just indítványára a' Convent korláti elől elparancsoltattak, 's távollétökben nyaktilóra íteltettek. De illy példák olly jeleneteket hoznak emlékezetbe, mellyek utánzatát senki sem ohajthatja 's egyike azoknak, kik a' Convent e' viseletét legszósabban gáncsolták, (Thiers ur) most is a' kabinetben ül! Mind ez igen a' kormány 's paírszék ellen vagyon, 's bölcsőbb lenne az egész pört még most is megsemmíteni, mint megátalkodni olly ösvényen,

melly
vezeth
vádlo
must
önkény
mány
's erej
tán m
csekél
tott el
mének
nehéz
kozta
hatalo
ni. De
násuk
széki
melly
ember
kezd
emlék
azon i
ra fel
parte
binus
köz b
binus
nek,
reg t
pedig
sem
vala
után
ben
rája
é az
's tév
nem
szite
tek
rette
Páris
ügy
juso
e' ju
elé i
játol
e az
Nem

ülés
szül
nek
vád
cső
ügy

melly csak a' statushatalom becsület-vesztésére vezethet. 'S habár a' doctrinairek valamennyi vádlottat megsemmítenének is, a' republicanis- must még azzal sem irtanák ki, 's így minden önkényes erőszak, mellyet a' monarchiai kormány enged magának, csak ellenségei számát 's erejét szaporítja. "A' Times pedig így szól: „Miótán majd egy hét folyt le pörpatvaros vitában csekélységek iránt, a' vád még sem olvastathatott el teljesen. Ez igen jó jele a' pair urak türelmének, kik hihetőleg meg sem álmodták, mi nehézségekbe fognak keveredni, ha e' botránkoztató pör tovább folytatásában a' végrehajtó hatalom eszközeül engedik magukat használtatni. De már is mutatkozik (habár későn is) bánásuk, 's türelmetlenségök! mind ez a' törvényszéki vita rögtöni rekesztésével fenyeget, de a' melly nehezen fog úgy elsülni, mint tán azt azon emberek várják 's kívánják, kiknek unszolására kezdik ezen üldözéseket.“ Hasonló rosszalással emlékeznek e' csuda pörről Bonaparte Luczián is azon irományban, mellyel Lamarque emlékiratára felelt. Itt belőle a' hely: „Ti, (így szól Bonaparte Luczián a' pairekhez) mint mondjátok, jacobinus csoport ellen készültök törvényt ülni, 's köz bocsánatról gondolkodni sem szabad. Jacobinusok? Hogyhogy? hisz e' névre tettek kellenek, nem pusztá szavak! A' jacobinusok egy sereg törvényhozó hóhérok voltak. Ezen emberek pedig (a' mostani vádlottak) sem törvényhozók, sem hóhérok. Jacobinusoknak a' törvény nevére vala szükségök, hogy a' meggyőzötteket a' harcz után fölláldozhassák. Ki ohajtaná ezt a' mi időnkben tenni? Itten tehát Franciaország pairkamaraja revolúciói törvényszékké változott! El fogja e' azt Franciaország szívelni? Legalább vétet 's tévedést ugyanazon egy név alatt összezavarni nem kellene. Ne szitkozódjatok, mielőtt megteszitek a' csapást. Azon emberek, kiknek elöttek meg kell jelenniök, republicanusok, kik a' rettenés napjait nem is látták. Gyermekek a' hős Párisnak, 's a' szerencsétlen Lyonnak, kiket úgy kell tekinteni, mint eltévedteket. Kétségkívül jusotok vala harczolni saját védelmetekért, de van e' jusotok a' meggyőzötteket a' harcz után törvény elé idézni? 'S midőn megvédelmi jogtól is megfosztjátok őket, akkor orozva gyilkoltok. Nem e' férfiak e' azok, kiknek közbocsánatra van szükségök? Nem őket kellene jacobinus névvel bélyegezni!“

A' pairszék előtt maj. 15én ismét az előbbi ülésbeli mind a' 23 vádlott vala jelen. Az előkészületek ugyanazok. Azon ifju v. uj pairek, kiknek nincsen szózatjuk, ez uttal kimaradtak, a' vád tovább olvastatott. Az egész ülés alatt nagy csönd volt. A' védelmezők padján csupán Crivelli ügyvéd ült. —

SPANYOLORSZÁG.

Martinez de la Rosa lemondása, Madridból maj. 9kérül jött újabb tudósításoknál fogva, megvalósul. Kiléptének oka, hogy általgabanszemminemű békítő alkudozásban megegyezni nem akart. A' spanyol kormány, ugymond a' Messenger levelezője, már most mindenben sürgetni fogja a' négyes-szerződés teljesítését, kívánni névszerint, hogy Portugáliából 10 ezer főnyi segéd sereg küldessék, Anglia hajóival a' spanyol tengerszeleket szorososan őrizze, 's Franciaország 50,000 főnyi sereget tartson a' határon, készet, ha úgy kívántatnék, akármikor is Spanyolországba beütni. Mind ezen rendszabás a' ministeri és kormánytanácsban határozatott el, egy számos tagbul álló junta hozzájárultával, mellyre a' legelőbbkelő pairek 's kamarai követek is hivatalosak valának. E' követek közül csak öten ('s ezek közt Arguelles, las Navas, és Isturiz) voltak ellene a' javaslatnak. Jegyzésre méltó, hogy Anglia, Franciaország és Portugália követei is részt vettek a' tanácsban, 's a' határozatok mellett nyilatkoztak. A' költségek fődözésire haladéktalan uj, és pedig nevezetes mennyiségű kölcsön fog nyitattni. Ezzel némileg ellenkező ugyan a' Messenger egy másik levelezőjének tudósítása, melly szerint Cordova küldetése célja abban állott, 's úgy is végződött volna, hogy Amarillas (a' kormánytanács elnöke) a' királyné 's cortes fölhatalmaztával Párisba 's Londonba küldessék az egyezési alku megkötötése iránt; a' carlosiak részéről pedig hasonló célból gen. Montenegro küldetnék, 's míg ez alkudozások folynak, Navarrában 's a' baski tartományokban minden további hadmunkálat fölfüggesztetnék. — A' hadbul kevés uj. A' carlosiak panaszojják, hogy az ellenfél Guernica várost, melly minden carlista őrizet nélkül volt, egészen porrá égette. — Corunnából jött levelek szerint, egy újabb fölfedezett, igen terjedelmes összeesküvés következtében az egész santiagoói főkapitán elfogatott, 's Corunnába fogságra vitetett. A' kurir elindultakor, Galliczia belsejében még legnagyobb forrongás uralkodott.

BELGIUM.

A' följebbviteli törvényszék azon birói ítéletet, mellynél fogva Brüsszel városa arra ítéltetett, hogy kármentesítse azon lakosokat, kik az 1830ik szeptemberi zendüléskor károkat szenvedtek, nem hagyta helyben, még pedig azért, mert a' nép az akkori zendülésre teljesen föl volt hatalmazva, 's azért azon következtetésekért felelősnek nem tétethetik, mellyek e' jusa gyakorlásából származhatának. — A' Moniteur belge szerint a' belga seregek Portugáliából visszatért tisztjei mindnyájan ismét előbbi szolgálatviszonyaikba tétetnek vissza, minthogy „gyűjtött ta-

pasztalásaik, valamint buzgóságuk, mellyet ők olly ügy védelmében bizonyítottak melly saját országukéval olly szoros kapcsolatban áll⁴ a' hazai seregek csak hasznára válhatnak. Le Charlier őrnagy, ki az említett belga sereg vezére volt, Brüssel környékében 440,000 frankon jószagot vett. Úgy látszik tehát, hogy nem hijában harczolt.

Az Independent így ír: „Brüssel maj. 14.: A' mai ülés végén a' képviselőházban fölhág a' belminister a' szószerkebe, kihuz egy darab papirost a' zsebéből (csudálkozás jelei.) 's következőt olvas belőle: „„Uraim! minthogy a' kormány meg van győződve, hogy a' kamara megújulása ideje semmi reményt nem enged arra, hogy a' napirenden levő javaslatok törvényekké váljanak, később a' kamarát bérekeszteni, 's azt megint szokott összejövele előtt rendkívül összehíni. Ennélfogva a' király arra bizott meg, hogy a' következő végzést közöljem Uraságtokkal: Az alkotmány — ik cikkelyénél fogva az 1834ki törvényhozó ülés 1835ig el van halasztva.“ (A' kamara nagy izgásban szétoszlik, néhány padon hangosan nevetnek; a' tagok eltávoznak. A' belminister láthatólag meg van indulva.) — A' kamara tudniillik a' községi törvényeket nem a' kormány értelmében dolgozta ki, 's az elhatározó szavazásnak követk. hétfőn kellett volna történnie; a' kormány tehát így ügyekezett e' szavazásnak elejét venni.“ —

AMERIKA.

Peruból érkezett tudósításoknál fogva Callaoban, Lima révhelyén jan. 1én zendülés ütött ki. Alkalmat rá az elnök-választás adott, mellyre Lafuente general, ki több hónap óta onnan száműzve van, de a' sereg által igen kedveltetik, jeltül lépe föl. A' várórség fölzendült, 's Lafuente generalnak elnökké választatását kívánta. Az erősből élénken tüzeltek, 's a' parancsnokló kapitányt meglőtték; sőt még azon lakosokra is lödöztek, kik a' révben fekvő hajókra szándékoztak futni. Drummond hadnagy a' Satellite angol kir. hajón, midőn néhány asszonyt csolnakra segíteni akart, az angol consul leányával, és mistress Bartonnal a' britt ügyviselő nőjével együtt egy golyótól sujtottan a' tengerbe hullott. Mindnyájan megszabadítottak ugyan, de a' hadnagnak a' lövés következtében egyik lábát el kelle vágni. Néhány északamerikai hajó algyugolyók által sértetett meg. Végre a' csönd helyre állítatott, 's Lafuente életfogytig száműzetett Peruból. Most Valparaisoba ment. —

Brazília. Parabol febr. 19ről érkezett levelek megerősítik azon boldogtalan eseteket, mellyeknek nem rég lathelye volt a' birodalom. A' francia consulház a' consul szemé. láttára

kifürkésztetett, a' consul pedig maga elfogatott, és Defençora korvetten elvitetett. Miután a' consul szabadon bocsátatott, házában is fölfigyázat alá vétetett. Szabadságát legelsőben is arra használta, hogy az angol consulházba ment, 's ott társa, a' britt ügyviselő jelenlétében e' kettős megsértés ellen, mellyet mind személyén, mind lakján elkövettek, ellenmondott. —

A' salemi hirlap következő jegyzéket ad a' külön vallások felekezeteiről az egyesült státusokban: katolikus 500 ezer 's így az egyesült státusok népességének majd egy $\frac{1}{11}$ részét teszik; calvinista 2,743,453; methodista püspöki egyházzal 2,600,000, több mint az egész népesség $\frac{1}{7}$ része; különféle valláskövetők a' népesség $\frac{1}{2}$ része; presbyterianusok 1,800,000; congreganista 1,260,000; püspökiek (episcopalisták) 600,000-en; unitarius 500,000. — A' rak-'s postahajó is számos. Ujyork révéből 14 szabályos rakhajó jár összeleg Európába; 20 Liverpoolba; 16 Havreba; 8 Londonba. Ezekhez járul még más 56 rakhajó, mellyeknek a' déli tartományok, Nyugot-india és Délamerika pályacéljok. Ehez képest Ujyork révéből 100 szabályszerű rakhajó járja ugyanazon utat, mellyet még számtalan kereskedő hajó szokott rendszeren élénkíteni. Szép közlekedési rendszer. —

NÉMETORSZÁG.

Majus 9én ülték meg Stuttgartban a' Schiller-ünnepet, a' tizenegyediket alapittatása óta. Az ünneplésnek kellemes tavaszi nap kedvezett, 's nem kevéssé látszott a' vendégek számát öregbíteni. Az ünneplés énekes kíséretű hangászatból 's beszédekből állott. Nem állhatjuk meg, hogy ez alkalommal ne figyelmeztessük édes miéinket arra, hogy a' derék Kisfaludy Károly már készülő emlékének föllállttatásakor nálunk is hasonló ünnep létesíthetnék hazai literaturánk emelésére.

TÖRÖKORSZÁG.

Az orosz lapok szerint azon javítások, mellyek Törökországban több tekintetben történnék, okai, hogy a' selyem- és teveszörgyárok Kis Áziában megcsökkenenek, minthogy a' törökök mind inkább posztóruhát kezdenek viselni. Közép v. aljasabb fajú európai posztó ott most igen jó áron kel. A' kéket leginkább keresik. — Cattaroi levelek a' zarai ujságban jelentik, hogy a' montenegrinok és szomszéd ottomanok közt ujra kiütöttek a' viszálokodások. Boszniáról azt mondják, hogy a' szultán ez úttal nem kívánt ujoncz-állítást, de köteletségévé tette, hogy 12 ezred gyalogságot 's 2 ezred lovasságot állítson 's azt heitenként szorosan gyakoroltassa, öszönként pedig táboroztassa. —